

Повна назва : Журналістський фах

Статус Обов'язкова дисципліна

Метою дисципліни «Журналістський фах» є: розкриття концептуальних засад функціонування журналістики в сучасному суспільстві: форм здійснення масово-інформаційного процесу, засобів впливу на масову свідомість, творчого характеру журналістської діяльності.

Журналістський фах (технологія та методологія текстотворчої діяльності журналіста) – висвітлення різних аспектів текстотворчості журналістів, розкриття основних способів осмислення дійсності, аналіз внутрішніх механізмів формування і зародження замислу майбутнього твору, засвоєння методичних та технологічних прийомів пошуку та збору інформації, а також способів інтерпретації фактів, принципів побудови авторського тексту.

Журналістський фах (новинна журналістика) – визначення основних критеріїв новинної інформації та способів її подання.

Обсяг, методики і технології викладання дисципліни

Тематичний план дисципліни складається з 2 модулів (7 змістовних модулів) у п'ятому триместрі та 1 модуля (4 змістовних модулів) у шостому триместрі. Кожен із ЗМ поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками

Структура навчальної дисципліни (5 триместр)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	ра зом	Утому числі					ра зом	У тому числі					
		л	п	лб	ін. д	СРС		л	п	лб	ін. д	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1.													
Змістовний модуль 1. Журналіст і редакційний колектив: особливості творчої взаємодії													
Тема 1. Особливості організації творчої роботи редакції.			2			2							
Тема 2. Види і типи планування редакційної текстотворчої роботи журналіста..			2			4							
Змістовний модуль 2. Основні характеристики медіатекстів													

Тема 3. Інформаційна політика видань.			2			2							
Тема 4. Видові класифікації та типоформотворчі ознаки специфіки сучасного друкованого медіатексту.			2			2							
Разом за ЗМ 1, ЗМ 2			8			10							
Змістовний модуль 3. Журналістський менеджмент і маркетинг													
Тема 5. Комунікативні завдання та ієрархія редакційного менеджменту та маркетингу.			2			2							
Тема 6. Підготовка мовно-композиційні особливості рекламних матеріалів (рекламні блоки, прихована та пряма реклами).			2			2							
Змістовний модуль 4. Образні компоненти тексту мас-медіа													
Тема 7. Образність журналістики і природа публіцистичного образу			2			2							
Тема 8. Образ автора у журналістському тексті: проблеми взаємодії із читачем			2			2							
Тема 9. Металогізм журналістського тексту: конвергентні явища апріорної реценції			2			4							
Тема 10. Роль образотворчих засобів ефективності сприйняття авторського тексту			2			2							

Разом за ЗМ 3, ЗМ 4			12			14							
Разом за 1 модуль			20			24							
Модуль 2													
Змістовний модуль 1. Методика створення журналістського твору													
Тема 11. <i>Пошук і збір інформації у щоденній діяльності журналіста. Традиційні та новаторські методи.</i>			2			4							
Тема 12. <i>Джерела новинної журналістики та їх відтворення у авторському тексті.</i>			2			2							
Тема 13. <i>Робота журналіста фактичним матеріалом. Методи фактологічного аналізу.</i>			2			2							
Змістовний модуль 2. Структурно-змістова побудова авторського тексту													
Тема 14. <i>Інформативні та інфотейнментивні заголовки: вимоги, фактори ефективності.</i>			2			2							
Тема 15. <i>Head-line у друкованому тексті, вимоги до нього.</i>			2			2							
Тема 16. <i>Автологічне та металогічне написання врізів: об'єм, інформативна насиченість, сугестія.</i>			2			2							
Тема 17. <i>Композиційні особливості авторського тексту. Принципи перевернутої піраміди, інтертекстуальності</i>			2			2							

<i>та активних запитань</i>													
Разом за ЗМ 1, ЗМ 2			14			16							
Змістовний модуль 3. Візуалізаційно-комунікативні аспекти журналістської діяльності													
Тема 18. <i>Смислові, впливогенні та афірмативні аспекти видових особливостей рубрикації.</i>			2			2							
Тема 19. <i>Зображальні засоби журналістики (інфографіка, графіка та фотографія).</i>			2			2							
Тема 20. <i>Значення та вплив підписних номінацій ілюстративного матеріалу.</i>			2			2							
Тема 21. <i>Формування іміджу видання та героїв авторських доробків за рахунок «фотоляпів».</i>			2			2							
Разом за ЗМ 3			8			8							
Разом за 2 модуль			22			24							
Загалом годин	90		42			48							

**Структура навчальної дисципліни (6 триместр)
Журналістський фах (новинна журналістика)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	ра зом	У тому числі					ра зом	У тому числі					
		л	п	лб	ін. д	СРС		л	п	лб	ін. д	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1.													
Змістовний модуль 1. Особливості жанру новини													
Тема 1. <i>Новина: визначення, критерії, питальний блок.</i>			2			4							

Тема 2. Елементи та <i>дефініції новин.</i>			2			4							
Змістовний модуль 2. Методи викладу новин.													
Тема 3. Особливості <i>викладу новин: подієва</i> <i>новина.</i>			2			4							
Тема 4.. Особливості <i>викладу новин:</i> <i>цитаційне, за</i> <i>формулою Поля</i> <i>Вайта.</i>			2			4							
Разом за ЗМ 1, ЗМ 2			8			16							
Змістовний модуль 3. Новинна інформація													
Тема 5. Актуальність <i>та актуалізованість</i> <i>новинної інформації</i>			2			4							
Тема 6. Чинники <i>загального та</i> <i>універсального</i> <i>інтересів споживання</i> <i>новин..</i>			2			4							
Змістовний модуль 4. Створення новинного матеріалу													
Тема 7. Джерела <i>новин (агентства,</i> <i>прес-служби, релізи,</i> <i>штатні та</i> <i>позаштатні</i> <i>кореспонденти,</i> <i>політики, мережа</i> <i>тощо)</i>			2			4							
Тема 8. Створення <i>новинного</i> <i>повідомлення:</i> <i>репортерське завдання</i> <i>та кут подання</i> <i>інформації.</i>			2			4							
Тема 9. Новинний <i>побудова: заголовки,</i> <i>розміщення ключових</i> <i>слів, останній рядок.</i>			2			4							

Разом за ЗМ 3, ЗМ 4		10		20						
Загалом годин	54	18		36						

Дисципліна передбачає використання низки методів навчання: навчальна бесіда, розповідь; на практичних заняттях, під час виконання індивідуальних самостійних робіт, аудиторних контрольних робіт передбачається застосування як загальнонаукових методів (прийомів) дослідження мовних явищ (індукція і дедукція, метод синтезу й аналізу, метод аналогії тощо), так і суто лінгвістичних методів, як-от: описовий метод, зіставний метод, структурний метод; крім того, на практичних заняттях застосовуються практичні методи: постановка завдання та планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

Також викладанні дисципліни застосовано авторський метод «експериментально-практичної соціотриади»: спостереження, бесіди, анкетування та інтерв'ювання; вивчення та узагальнення практичного журналістського досвіду щодо застосування форм і методів активізації читачів, що сприяло виявленню ефективних методологічних технологій у процесі дослідження психології впливу та психології сприйняття сучасного друкованого медіатексту.

Найбільш вдалими інтерактивними методами навчання в межах курсу визнано «мікрофон», «імітаційні й рольові ігри», «дискусію», метод «займи позицію» та «дебати».

Знання та навички

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- значення основних понять курсу;
- різні аспекти текстотворчості журналістів;
- основні способи осмислення дійсності;
- внутрішні механізми формування і зародження замислу майбутнього твору;
- методичні та технологічні прийоми пошуку та збору інформації;
- способи інтерпретації фактів;
- принципи побудови авторського тексту;
- систему ЗМІ України та області, передусім їх типологізацію за засновниками, за формою власності, за аудиторією, за проблемно-тематичними особливостями тощо;
- специфіку функціонування ЗМІ;
- резерви підвищення ефективності, дієвості, у цілому результативності роботи ЗМІ;
- визначення новина;
- елементи та дифеніції новин;
- методи викладу новин;
- чинники інтересів аудиторії щодо новинного споживання.

По закінченні курсу «Вступ до спеціальності» студенти-першокурсники повинні **вміти:**

- застосовувати отримані теоретичні знання в конкретній журналістській діяльності;
- вільно оперувати поняттями, термінами, головними категоріями з курсу «Журналістський фах»;
- орієнтуватися у системі ЗМК області, регіону, країни, світу;
- відрізнити журналістську діяльність і журналістську творчість, наукові і мистецькі складові журналістської праці;
- вирізнити ефективність, дієвість діяльності ЗМК, бачити ресурси їх підвищення;
- різнобічно аналізувати журналістський текст, спираючись на розуміння того, хто створив медіапродукт, для кого він призначений, які засоби вираження власної думки використав автор, до якого жанру належить текст, яка його головна ідея тощо;
- відокремлювати факти від суб'єктивної думки, бачити необ'єктивність судження;
- оцінювати новинний матеріал журналіста та створювати усі різновиди новин;
- скласти систему потенційних джерел інформації для журналіста, обґрунтувати вибір пріоритетних методів збору суспільно-значущої інформації;
- запропонувати свій варіант «покращення» тих чи інших журналістських матеріалів;
- розрізнити окремі частини журналістського тексту; уміти аналізувати їх;
- висловити власну точку зору на певну теоретичну проблему з курсу, обґрунтувати її;
- розвивати рівень оцінки, естетичного сприйняття медіа текстів та критичного мислення шляхом порівняння різних джерел інформації; демонструвати логічно-обґрунтовані судження;
- писати різні типи заголовків;
- писати різні типи врізів;
- писати різні типи head-line\$
- писати авторський матеріал за принципом перевернутої піраміди;
- писати авторський матеріал за принципом інтертекстуальності;
- писати авторський матеріал за принципом активних запитань;
- номінувати зображальний матеріал;
- знаходити «фотоляпи»

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS.

Види робіт

Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання індивідуальних творчих завдань (медіапапка,

презентація, прес-досьє); виконання самостійних письмових аудиторних робіт; усні відповіді на семінарських заняттях; іспит.

Протягом триместру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль відбувається під час захисту індивідуальних завдань (медіапапка, презентація, прес-досьє), перевірки самостійних робіт, надання усних відповідей. Підсумковий контроль з дисципліни «проводиться відповідно до навчального плану в 5, 6 триместрах у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Інформаційний блок	2	7	14
Опитування на сем. заняттях	4	5	20
Колоквіум(медіапапка, презентація, прес-досьє)	20	1	20
Виконання письмової самостійної роботи	6	1	6
Самостійна творчо-пошукова робота	10	1	10
Підсумкова к. р.			40
Всього за триместр			100

Викладач **Валентина Андріївна Стекольщикова**, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент (б.в.з.) кафедри журналістики ЧНУ ім. Петра Могили, журналіст, член Національної спілки журналістів України.

Здобула дві вищі профільні освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка та Миколаївському національному університеті імені В.О. Сухомлинського. У 2014 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Образні засоби підвищення ефективності сучасного медіатексту». Є автором 25 наукових статей, у тому числі за кордоном. Опублікувала понад 200 авторських матеріалів на різноманітну тематику у регіональних та всеукраїнських виданнях. Співпрацює з редакціями обласних ЗМІ: «Южная Правда», «Вечерний Николаев», «Рідне Прибужжя», «Николаевские новости», «Родной причал».

Стаж педагогічної діяльності – 9 років.

Коло наукових інтересів: металогічна система мас-медіа, практична журналістика, психолінгвістика, соціолінгвістика